

Present a Conceptual Framework of Factors Affecting the Development of Entrepreneurial Policies in Bank Sepah

**Mohsen Daraie Ghadikalaei¹, *Ali Mehdizadeh Ashrafi², Toroj
Mojibi Mikalaei³, Farshad Haj Alian⁴**

1-Ph.D Student in Public Administration, Faculty of Management, Islamic Azad University, Firoozkooh Branch, Iran.

2-Assistant Professor, Department of Management, Faculty of Management, Islamic Azad University, Firoozkooh Branch, Iran. E-mail: Mehdizadeh297@yahoo.com (Corresponding Author).

3-Associate Professor, Department of Management, Faculty of Management, Islamic Azad University, Firoozkooh Branch, Iran.

4-Associate Professor, Department of Management, Faculty of Management, Islamic Azad University, Firoozkooh Branch, Iran.

Received: 10/08/2020; Accepted: 11/10/2020

Extended Abstract

Abstract

The main purpose of this study is to provide an analysis of the effects of environmental factors on the development of entrepreneurial policies in Bank Sepah. The proposed model was examined in the form of two categories of external factors including cultural, social, economic, political and internal factors including financial support, technology, structure and process. The method of the present study is a fundamental research in terms of purpose and an exploratory research in terms of method. The expert population of the study is university professors specializing in the relevant field, experts and banking experts aware of the field of entrepreneurship. Due to the limited expert population, sampling was not done and 15 people were selected as the expert sample by the census method. In this research, fuzzy Delphi technique has been used to determine the components and dimensions of environmental factors to formulate entrepreneurial policies in Bank Sepah. For this purpose, a questionnaire was prepared and sent to members of the expert population, which identified a total of 7 main dimensions, 21 sub-dimensions and 40 components as environmental factors affecting the development of entrepreneurial policies in Bank Sepah.

Introduction

In recent decades, entrepreneurship has been considered as one of the key issues in the field of policy (Nurbek et al., 2014). Entrepreneurship is considered as the engine of economic growth and social development, and policymakers are currently looking for how to create a dynamic and competitive entrepreneurial economy (Tessi et al., 2011). Economic development is growth along with increasing productive, physical, human and social capacities. The purpose of economic development is to increase the wealth and well-being of the people of the society and create employment. The trend of economic development in developed countries reflects the fact that the economy is influenced by entrepreneurship, so that entrepreneurs play a pivotal role in the economic development of developed countries (OECD, 2017).

In recent decades, governments have strongly encouraged entrepreneurship. Governments by formulating strategies, policies and practical programs to promote entrepreneurial spirit and behavior, education and consulting, creating a suitable environment for entrepreneurs in various socio-economic areas, removing barriers, establishing communication and cooperation between them And facilitating their access to global markets play an effective role in entrepreneurship development in providing the necessary conditions and facilities for entrepreneurs to start their activities (Lindstrom and Stevenson, 2005).

This study aims to fill this gap in knowledge and for the development of this phenomenon in the bank, looking for answers to these questions:

What are the environmental factors and components affecting the formulation of entrepreneurial policies in Bank Sepah?

Case study

The population of the preparation of the questionnaire consisted of experts is that the two groups of scientific experts, including professors, policy making and academic entrepreneurship consists of 5 members and experts in the organization, including senior management of Bank Sepah, which on entrepreneurship necessary information and in formulating policies for the banks involved , which numbers 10 people. We also do not have sampling in this study.

Theoretical framework

In this research, through library studies and research background, the primary environmental factors of entrepreneurial policies in Bank Sepah were identified. Subsequently, during interviews with experts within the organization, these components were classified into two categories, internal and external, and unrelated components were removed. Finally, the conceptual framework of the research was designed using the performed classification, which includes 7

dimensions in the form of 40 components. In order to identify and reach an agreement to identify the final environmental factors, I will use the scientific technique, ie the fuzzy Delphi method. A questionnaire was designed and distributed among the community of experts, which included 15 university professors and senior managers of Bank Sepah. After collecting the questionnaires and collecting information from the fuzzy Delphi technique, we will identify and rank the factors.

Methodology

The present study is a fundamental research in terms of purpose because it seeks to develop a new model of the policy-making process with an entrepreneurial approach for Bank Sepah. Also, considering that there is not much information about Bank Sepah policy model and it seeks to explore the effective components in developing a policy model, so in terms of nature, it is also an exploratory research. This research has an integrated approach that is used simultaneously qualitatively and quantitatively by deductive and inductive methods. In this research, first, the initial content was prepared based on the existing literature in the field of entrepreneurial policies with a systematic approach. Then, a number of experts and managers with banking experience, as well as experienced employees of Bank Sepah (queue and headquarters) along with a qualitative description of entrepreneurial policies with systemic approach and a description of mental conditions about the people in question, the options that The basis of the extracted literature is selected according to their compliance with the conditions of Bank Sepah.

Discussion and Results

According to the research results, it can be concluded that according to the values, average Likert score, fuzzy numbers, average acceptance threshold, component rank and agreement percentage, members of the expert population 40 components and 7 cultural, social, economic, political dimensions. , Identified financial support, technology, structure and process as environmental dimensions influencing the development of entrepreneurial policies.

Conclusion

In this article, we identified the environmental factors affecting the development of entrepreneurial policies in Bank Sepah. First, a conceptual framework for the influential environmental factors of the research was prepared through previous studies and interviews with experts in the field of entrepreneurship. Then, in order to identify and reach an agreement to identify the final environmental factors, we used the scientific technique, ie the fuzzy Delphi method. A questionnaire was designed and distributed among the community of experts, which included 15 university professors and senior

managers of Bank Sepah. After collecting the questionnaires and collecting information, the fuzzy Delphi technique was performed in two rounds. Finally, members of the Delphi panel consisting of 15 experts in the field of entrepreneurship, the bank had a total of 7 dimensions and 40 factors as dimensions and parameters affecting policy entrepreneurial Bank Sepah have identified that a comprehensive model process for policy Entrepreneurship is in the field of banking and can be a reference for future studies of entrepreneurship researchers in the field of banking. The second advantage of this research is in discussing the method, which is a mixed method of quantitative and qualitative analysis appropriate to the organizational environment of Bank Sepah.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurial Policy, Environmental Factors, Fuzzy Delphi Method.

ارائه چهارچوب مفهومی عوامل موثر بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه

محسن دارای قادیکلانی* – دکتر علی مهدیزاده اشرفی**

دکتر تورج مجیبی میکلائی*** – دکتر فرشاد حاج علیان****

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر، ارائه تحلیل پیرامون آثار عوامل محیطی بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه است. الگوی ارائه‌شده در قالب دو دسته عوامل بیرونی شامل عامل فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و عوامل درونی شامل عامل حمایت‌های مالی، تکنولوژی، ساختار و فرآیند مورد بررسی قرار گرفت. روش تحقیق حاضر از نظر هدف بنیادی و از نظر روش اکتشافی است. جامعه خبرگی پژوهش اساتید دانشگاهی متخصص در حوزه‌ی مربوطه، خبرگان و کارشناسان بانکی آگاه به حوزه‌ی کارآفرینی هست که به علت محدود بودن جامعه خبرگی، نمونه‌گیری انجام نشد و از روش سرشماری، تعداد ۱۵ نفر به عنوان نمونه تعیین گردید. در این تحقیق از تکنیک دلفی فازی به منظور تعیین مؤلفه‌ها و ابعاد عوامل محیطی برای تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه استفاده شده است. برای این کار پرسشنامه‌ای تهیه و برای اعضای جامعه خبرگی فرستاده شد که در مجموع ۷ بعد اصلی، ۲۱ بعد فرعی و ۴۰ مؤلفه را به عنوان عوامل محیطی موثر بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه شناسایی شد.

واژه‌های کلیدی: کارآفرینی، خط مشی کارآفرینانه، عوامل محیطی، روش دلفی فازی.

* دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، فیروزکوه، ایران.

** نویسنده مسئول - استادیار گروه مدیریت، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، فیروزکوه، ایران.

Mehdizadeh297@yahoo.com

*** دانشیار گروه مدیریت، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، فیروزکوه، ایران.

**** استادیار گروه مدیریت، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزکوه، فیروزکوه، ایران.

۱. مقدمه

در دهه‌های اخیر، کارآفرینی به عنوان یکی از موضوعات کلیدی در حوزه‌ی سیاست‌گذاری مورد توجه قرار گرفته است (Norback et al., 2014). کارآفرینی به عنوان موتور رشد اقتصادی و توسعه‌ی اجتماعی محسوب می‌شود و سیاست‌گذاری کشورها در حال حاضر به دنبال این هستند که چگونه اقتصاد کارآفرینانه پویا و رقابتی ایجاد کنند (Tsai & Kuo, 2011).

توسعه اقتصادی عبارت از رشد همراه با افزایش ظرفیت‌های تولیدی، فیزیکی، انسانی و اجتماعی است. هدف از توسعه اقتصادی افزایش ثروت و رفاه مردم جامعه و ایجاد اشتغال است. روند توسعه اقتصادی در کشورهای پیشرفته بیانگر این واقعیت است که اقتصاد تحت تأثیر کارآفرینی است، به گونه‌ای که کارآفرینان در توسعه اقتصادی کشورهای پیشرفته نقش محوری دارند (OECD, 2017). ادعای ما این است که علت رشد پایین اقتصادی در بخش خصوصی نه تنها عدم فرهنگ کارآفرینی است، بلکه در هر سه مرحله از ایجاد یک فعالیت کارآفرینی، موانع نهادی و ساختاری بسیاری وجود دارد که از جمله آن‌ها می‌توان به موانع کارآفرینی در مرحله آموزش و زمینه سازی، عدم عوامل انگیزشی در مرحله تحرک کارآفرینی، و یا موانع کارآفرینی در مرحله جهش (منابع و فرصت‌ها) اشاره کرد (Sidi & Taghikhani, 2011; Shamsi Goushki, et al., 2019).

در این راستا دولت می‌تواند فاکتور مهمی جهت رفع موانع مذکور باشد. سیاست‌های دولت در قبال کارآفرینان برای ارائه کمک‌های مالی از طریق یارانه‌ها و وام‌های ترجیحی یا سیاست‌های مالی مساعد که آن را «محیط تنظیمی» برای کارآفرینی می‌نامند، فرصت‌های قابل دسترس را در کسب و کارهای موجود و کسب و کارهای جدید افزایش می‌دهد. کشورهایی که برنامه‌های آموزشی عمومی و کاربردی کارآفرینی در آن‌ها متداول است و افراد می‌دانند چگونه یک کسب و کارها جدید را تأمین مالی و مدیریت کنند، از توانایی لازم برای مدیریت موفق کسب‌وکار خود برخوردار خواهند بود. وجود چنین شرایطی اشاره به «محیط شناختی» برای کارآفرینی دارد. در نهایت در کشورهایی که فعالیت‌های کارآفرینانه ارزشمند و قابل تحسین است، تعداد بیشتری از افراد به یافتن کسب‌وکار جدید یا مدیریت کسب‌وکار جدید برانگیخته خواهند شد. وجود چنین شرایطی اشاره به «محیط هنجاری» دارد. محیط‌های تنظیمی، شناختی و هنجاری، ارکان یا پایه‌های سه گانه حمایت

از فعالیتهای کارآفرینانه یک کشور را شکل می‌دهند. به اعتقاد کارشناسان اقتصادی، دولت‌هایی که رویکرد ارتقای فعالیت کارآفرینانه داخلی را انتخاب می‌کنند، در صورتی که سیاست‌هایی برای تقویت هر سه پایه مذکور اجرا کنند، موفق خواهند بود.

در دهه‌های اخیر دولت‌ها به طور جدی کارآفرینی را تشویق کرده‌اند. دولت‌ها با تدوین راهبردها، خط‌مشی‌ها و برنامه‌های عملی به منظور گسترش روحیه و رفتار کارآفرینانه، آموزش و مشاوره، ایجاد فضایی مناسب برای فعالیت کارآفرینان در عرصه‌های مختلف اقتصادی - اجتماعی، رفع موانع، ایجاد ارتباط و همکاری بین آن‌ها و تسهیل دستیابی آنان به بازارهای جهانی در فراهم ساختن شرایط و تسهیلات لازم برای شروع فعالیت کارآفرینان نقش موثری در توسعه کارآفرینی ایفا می‌کنند (Lundström & Stevenson, 2005).

در ایران سیاست کلی تمرکز بر محیط تنظیمی، می‌تواند فرصت‌های در دسترس کارآفرینان را از طریق ارائه مشوق‌های مالی یا برخورد‌های ترجیحی دولت بهبود بخشد. دولت می‌تواند محیط شناختی را نیز تقویت کند و بدین ترتیب، توانایی‌های کارآفرینانه را از طریق برنامه‌های آموزشی یا خدمات مشاوره‌ای افزایش دهد و نیز از طریق بهبود محیط هنجاری برای کارآفرینی، با توسل به استفاده گسترده از تبلیغات و القای کارآفرینی در افکار عمومی برای مطلوب جلوه دادن کارآفرینان، انگیزه کارآفرینان را بیشتر کند (Sidi & Taghikhani, 2011).

به اعتقاد متخصصان کارآفرینی کشور، علاوه بر خانواده و نظام آموزشی که نقش مهمی در توسعه فرهنگ کارآفرینی در جامعه دارند، مسئولان کشور و نظام نیز نقش بسیار مهمی در توسعه کارآفرینی در جامعه دارند. کارشناسان اذعان می‌کنند که اولین وظیفه مسئولان نظام این است که سیاست‌های خود را برای توسعه کارآفرینی روشن کنند. لذا مسئولان بایستی زمینه‌های رشد و توسعه کارآفرینی را فراهم آورند. کارآفرینان نیازمند حمایت‌های مالی، اطلاعاتی، قانونی، امنیتی و تکنولوژیک مسئولان کشور هستند.

توجه خط‌مشی‌گذاران به مقوله کارآفرینی در ایران، عمری کوتاه (کمی بیش از یک دهه) دارد. بدیهی است در این مدت کوتاه، ابزارها و خط‌مشی‌های توسعه کارآفرینی آن گونه که شایسته است فرصت بلوغ نیافته‌اند و محدود هستند. این در حالی است که مطابق با گزارش ۲۰۱۸ شاخص جهانی کارآفرینی اکوسیستم کارآفرینی ایران ضعیف است. امتیاز

کلی کارآفرینی ایران در این شاخص تنها ۲۶/۸ است و در میان ۱۵ کشور منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا که در گزارش یادشده بررسی شده‌اند، ایران رتبه ۱۴ را دارا است (GEI, 2018). لذا نیازمند طراحی خط مشی‌ها و پیاده‌سازی برنامه‌های مناسب و توجه جدی به مقوله کارآفرینی و پایش آن در کشور هستیم. توجه به آموزش‌های کارآفرینی از نیمه دوم دهه ۷۰ شمسی آغاز شد، هر چند اهمیت کارآفرینی عمدتاً به عنوان خوداشتغالی درک شده بود. در حال حاضر نهادهای متعددی در ایران به صورت‌بندی خط مشی کارآفرینی از منظرهای مختلف می‌پردازند: وزارت صنایع، معدن و تجارت (سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی) تمرکز بر SME ها دارد، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری تمرکز بر نظام ملی نوآوری دارند، نهادهای حمایتی نظیر سازمان بهزیستی و کمیته امداد بر جنبه خوداشتغالی و پتانسیل کارآفرینی در کاهش فقر تکیه دارند و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مجموعه‌ای از هر سه را به طور غیر هماهنگ دنبال می‌کند.

به این ترتیب تقریباً هر یک از نهادها و مراجع فوق بدون هیچ‌گونه ارتباط منطقی، خط مشی‌ها و جهت‌گیری‌ها متفاوتی را مورد توجه قرار می‌دهند که نتیجه آن موازی کاری و یا بخشی نگری در خط مشی‌ها، برنامه‌ها و طرح‌ها برای توسعه کارآفرینی می‌شود. بنابراین، یک شبکه خط مشی‌گذاری که بتواند خط مشی‌ها و جهت‌گیری‌های واحد و هدفمندی را تعیین کند و سرلوحه تصمیم‌گیری‌ها و خط مشی‌گذاری‌های کارآفرینی قرار دهد، هنوز شکل نگرفته است.

بنابراین این پژوهش باهدف پر کردن این خلأ شناختی و برای توسعه این پدیده در حوزه بانکی، به دنبال پاسخ‌گویی به این پرسش اساسی است:

عوامل و مؤلفه‌های محیطی مؤثر بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه کدام‌اند؟

۲. چارچوب نظری

۱.۲. خط مشی‌گذاری عمومی

خط مشی عمومی را به شکل‌های مختلف و در قالب الفاظ متفاوت تعریف کرده‌اند. اندیشمندان و محققان بسیاری دست به تعریف خط مشی زده‌اند که در جدول (۱) به تعدادی از آن‌ها اشاره شده است.

جدول ۱: انواع تعاریف خط مشی عمومی

منبع	تعریف
(شریف زاده و السوانی، ۲۰۱۳)	خط مشی عمومی یک تصمیم پایدار است که موجب هماهنگی در عملکردهای عمومی می‌شود. خط مشی عمومی با خاصیت تکرار و تداوم خود، نوعی هماهنگی را میان بخش‌ها و سازمان‌های مختلف به وجود می‌آورد و وحدت ملی را ممکن می‌سازد
(استیوارت و ایریز، ۲۰۰۱)	خط مشی مجموعه‌ای از اقدامات هدف‌دار است که به وسیله یک بازیگر یا مجموعه‌ای از بازیگران برای برخورد با مشکل یا مسئله مورد توجه در نظر گرفته می‌شود
(هیل ۲ و همکاران، ۲۰۱۰)	مجموعه تصمیمات متعامل بازیگر یا گروهی از بازیگران سیاسی در مورد انتخاب اهداف و ابزار دستیابی به آن‌ها در شرایط مشخص، به شرط آنکه این تصمیمات قانوناً در چارچوب اختیارات بازیگران اتخاذ شده باشند
(آندرسون و استرانوسکا، ۲۰۰۸)	خط مشی عمومی، مجموعه‌ای از اقدامات نسبتاً ثابت و پایدار و هدفمند دستگاه اجرایی و دولت، به منظور حل مشکلات یا دغدغه‌های عمومی جامعه است
(لانگر و همکاران، ۲۰۱۷)	خط مشی‌های عمومی را هر آنچه دولت تصمیم به انجام یا عدم انجام آن دارد، تعریف می‌کند
(اینیانیا، ۲۰۱۰)	خط مشی‌های عمومی را به عنوان استفاده استراتژیک از منابع برای کاهش مشکلات ملی گرایانه و یا نگرانی‌های دولتی تعریف می‌کند

علیرغم تفاوت‌های تعاریف ارائه شده، آن چه در تمامی آن‌ها مشهود و قابل شناسایی هست اشاره آن‌ها به مجموعه اقدامات و فعالیت‌های است که توسط دستگاه‌های عمومی به اجرا گذارده می‌شود.

۲.۲. الگوی خط مشی گذاری عمومی

الگوهای‌های نوین خط مشی گذاری عمومی به کارآفرینی به صورت یک فرآیند سیستمی نگرینسته، که دارای یک سری ورودی (عوامل فردی، سازمانی و محیطی)، فرآیند پردازش (شکل گیری تفکر، تدوین برنامه فعالیت و اجرای ایده) و خروجی (رشد، تغییر و نوآوری) می‌باشد. خروجی این فرآیند همان چیزی است که آن را موفقیت می‌نامند. موفقیت در کارآفرینی مستقل همان ایجاد یا تأسیس یک فعالیت جدید است. وجود و تعامل این سه

1-Stewart. J, Ayres

2-Hill

3-Anderson and Starnawska

4-Langer

5-Eneanya et al

دسته از عوامل همراه با یک عامل و واقعه سرعت زا و ناگهانی سبب ورود فرد به فرآیند کارآفرینی می‌شود.

۳.۲. مؤلفه‌های الگوی خط مشی گذاری عمومی

طی دهه‌های اخیر، اهمیت تفکر کارآفرینانه و ترویج روحیه کارآفرینی در سازمان‌ها مورد تاکید واقع شد و اهمیت کارآفرینی و نقش آن در نوسازی سازمانی، نوآوری و ایجاد کسب‌وکار جدید در سازمان‌ها مورد توجه قرار گرفت.

اما سوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که عوامل و مؤلفه‌های تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه کدام‌اند؟

برای پاسخ به این سؤال در این مطالعه به منظور تعیین مؤلفه‌ها خط مشی کارآفرینانه ابتدا با مطالعات پیشین مؤلفه‌های محیطی و سازمانی شناسایی و سپس به عنوان یک مطالعه موردی از طریق مصاحبه با خبرگان عوامل با توجه به ماهیت بانک سپه بومی‌سازی گردید. که در ادامه این مطالب به ترتیب شرح داده می‌شود.

۱.۳.۲. مؤلفه‌های محیطی

برای تجزیه و تحلیل مؤلفه‌های محیطی می‌توان از مدل PESTEL استفاده کرد. این مدل برای تشریح عوامل محیطی کلان موثر بر یک کسب‌وکار مورد بررسی قرار می‌گیرد. تعاریف و نسخه‌های متفاوتی از PESTEL در دسترس است، PEST (Dare, 2006) STEPE (Richardson, 2006) از جمله این موارد هستند. مدل PESTEL به عنوان بخشی از تکنیک تحلیل استراتژیک، در بخش‌های گوناگون مورد استفاده قرار می‌گیرد. این مدل می‌تواند برای درک تصویر کلان از محیط کسب‌وکارها، صنایع و کشورها مورد استفاده قرار گیرد. اجزا این مدل عبارت‌اند از (Yüksel, 2012):

- ۱- عوامل سیاسی (Political)
- ۲- اقتصادی (Economical)
- ۳- اجتماعی (Social)
- ۴- تکنولوژی (Technological)
- ۵- محیط زیست (Environmental)
- ۶- قانونی (Legal)

در اینجا به منظور بومی‌سازی عوامل بیرونی از مصاحبه استفاده شد. به این صورت که از شش عامل فوق عوامل سیاسی و قانونی در قالب یک مؤلفه و عامل اجتماعی و فرهنگی (با نظر خبرگان اضافه گردید) نیز در قالب یک مؤلفه ادغام شدند. همچنین عامل محیط‌زیست به دلیل ماهیت بانک حذف گردید و عامل تکنولوژیک در تحلیل را جز عوامل درونی در نظر گرفته‌ایم.

۲.۳.۲. مؤلفه‌های سازمانی

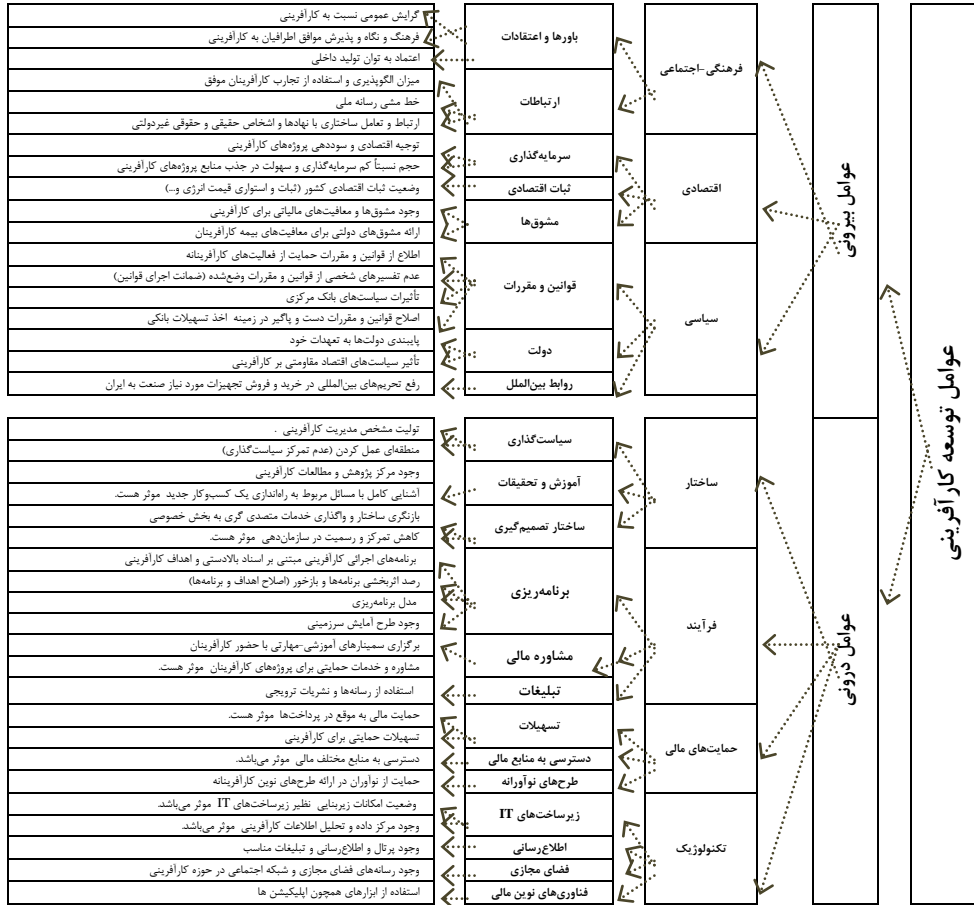
در اکثر مدل‌های بررسی‌شده مرتبط با کارآفرینی، عوامل سازمانی که به بهترین شکل زمینه را برای اجرای ابعاد کارآفرینی سازمانی در سازمان فراهم می‌کنند، مشخص شده‌اند. در ادامه مؤلفه‌های سازمانی مدل‌های بررسی‌شده در این زمینه در جدول (۲) جمع‌بندی گردیده است.

جدول ۲: جمع‌بندی مؤلفه‌های سازمانی مدل‌های کارآفرینی سازمانی

مدل/ویژگی	عوامل سازمانی
مدل پیترسون و برگر (۱۹۷۲)	حمایت مدیریت عالی، فرهنگ سازمانی
مدل کوراتکو و هورنزی (۱۹۸۴)	حمایت مدیریت عالی، آزادی عمل، قابلیت دسترسی زمان، سیستم پاداش، و حد و
مدل گاث و گیزنبرگ (۱۹۹۰)	استراتژی، ساختار، فرآیند، ارزش‌ها و عقاید محوری سازمان
مدل شاکر زهرا (۱۹۹۱)	فرهنگ سازمانی، ارتباطات سازمانی، کنترل و ارزیابی، ساختار
مدل کوپین و اسلوین (۱۹۹۱)	ارزش‌های مدیریت عالی، فرهنگ سازمانی
مدل جیمز دیورینگ (۱۹۹۳)	ارتباطات سازمانی، استراتژی و ساختار
مدل شاکر زهرا (۱۹۹۳)	ارزش‌های مدیریتی، ساختار، فرآیند، فرهنگ، متغیرهای زمینه‌ای
مدل دس و لامپکین (۱۹۹۶)	استراتژی، ساختار، منابع شرکت، فرهنگ و اندازه سازمانی
مدل نک و ایکولز (۱۹۹۹)	ساختار سازمانی، فرهنگ سازمانی
مدل کوراتکو و هورنزی (۲۰۰۲)	حمایت مدیریت عالی، آزادی عمل، قابلیت دسترسی زمان، سیستم پاداش، و حد و
مدل جوهانسن (۲۰۰۲)	حمایت مدیریت عالی، فرهنگ سازمانی، جو کارآفرینی، قابلیت
مدل آیرلند (۲۰۰۴)	ساختار، کنترل، فرهنگ و مدیریت منابع انسانی
مدل شاو (۲۰۰۵)	حمایت مدیریت، کنترل، منابع داخلی و فرهنگ سازمانی
مدل جونز (۲۰۰۵)	فرهنگ، ساختار، اندازه سازمان
مدل ولکات و لیبز (۲۰۰۷)	حمایت مدیریت عالی، فرهنگ سازمانی، ساختار سازمانی، اختیار کاری، سیستم
مدل کوراتکو و همکاران (۲۰۰۹)	ساختار، فرهنگ، منابع/توانمندی‌ها و نظام پاداش

بعد از مطالعه در حوزه عوامل سازمانی (درونی) و شناسایی عوامل مطالعه شده در تحقیقات مختلف آورده شده در جدول (۲) اجماع فراوانی مطالعات محققین روی دو عامل ساختار و فرآیند اتفاق نظر دارند. همان طور که در مؤلفه‌های محیطی ذکر شد، عامل تکنولوژی در دسته عوامل درونی سازمان دسته‌بندی شد و با مصاحبه با خبرگان درون سازمانی عامل حمایت‌های مالی نیز به گروه عوامل درونی اضافه گردید.

بعد از اتفاق نظر خبرگان در خصوص هفت عامل کلان موثر بر خط مشی، ابتدا با مطالعه نسبت به شناسایی اولیه مؤلفه‌های موثر بر خط مشی و سپس با مصاحبه با خبرگان دانشگاهی و بانکی مؤلفه‌های مرتبط با هر یک از ۷ عوامل فوق با توجه به بوم سازمان نهایی شد. با استفاده از موارد بیان شده چارچوب مفهومی پژوهش طراحی گردید که به صورت شکل (۱) شامل ۷ بعد در قالب ۴۰ مؤلفه هست.

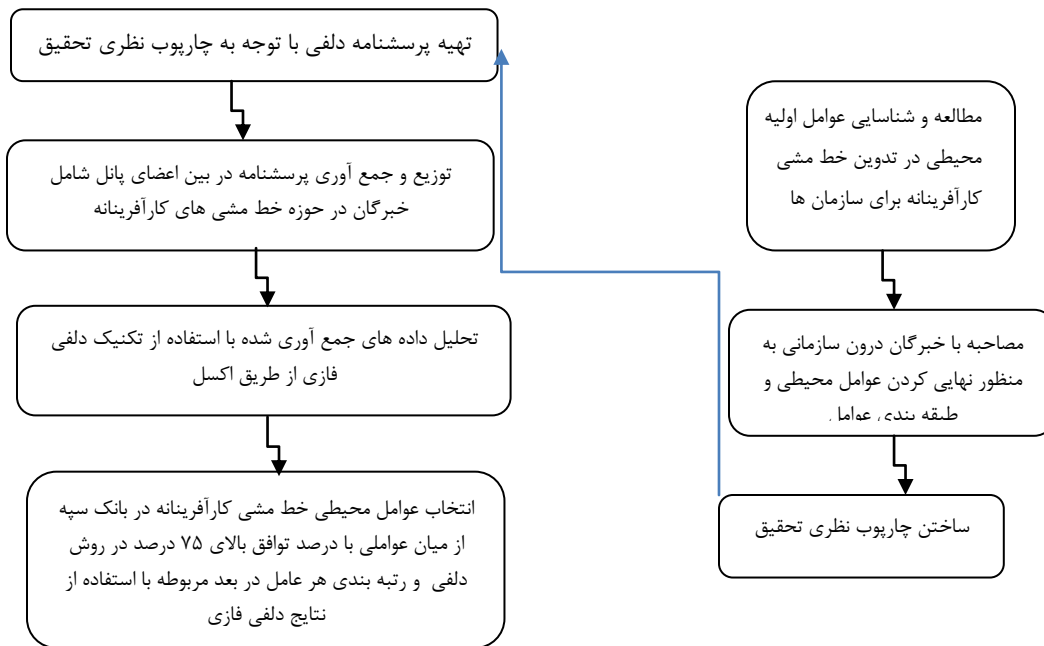

شکل ۱: چارچوب مفهومی پژوهش

۳. روش پژوهش

جامعه خبرگی تحقیق حاضر شامل دو دسته خبرگان علمی شامل اساتید خط‌مشی-گذاری و کارآفرینی دانشگاه‌ها شامل ۵ نفر و خبرگان سازمانی شامل مدیران عالی بانک سپه که در خصوص موضوع کارآفرینی اطلاع لازم را داشته و در تدوین خط‌مشی‌های بانک دخیل هستند، که تعداد آن‌ها ۱۰ نفر هست. همچنین در این تحقیق نمونه‌گیری نداریم.

در این پژوهش از دو طریق کتابخانه‌ای و میدانی برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات لازم جهت انجام پژوهش استفاده شده است. در روش کتابخانه‌ای ادبیات و سوابق موضوع از طریق فیش‌برداری از اسناد و مدارک موجود مورد پژوهش قرار گرفت و در روش میدانی که از طریق طرح پرسشنامه و مصاحبه در این پژوهش است به شناسایی عوامل محیطی خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک پرداخته می‌شود. محققان برای پیشبرد پژوهش خود از نظرات اساتید دانشگاه و مدیران عالی و خبرگان بانک سپه برای ارائه مدل مناسب و مؤلفه‌های آن، طراحی پرسشنامه دلفی و نیز تحلیل نتایج استفاده نمودند. مراحل اجرای پژوهش در شکل (۲) آورده شده است.

شکل ۲: مراحل اجرای پژوهش

۴. یافته‌های پژوهش

همان‌طور که در بخش‌های قبلی به آن اشاره شد، هدف از این پژوهش شناسایی عوامل محیطی خط‌مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه با استفاده از روش دلفی فازی است. یافته‌های به دست آمده از روش دلفی در این بخش آورده می‌شود.

۱.۴. ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخگویان

در جدول (۳) آمار توصیفی مربوط به افراد پانل خبرگی در این تحقیق آورده شده است.

جدول ۳: ویژگی‌های شخصی پاسخگویان

متغیر	سطح متغیر	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۱۱	۷۳
	زن	۴	۱۷
سن	۲۰-۳۰ سال	۱	۶
	۳۰-۴۰ سال	۱۰	۶۷
	۴۰-۵۰ سال	۴	۲۷
وضعیت تأهل	متأهل	۱۵	۱۰۰
	مجرد	۰	۰
تجربه بانکی	۵-۱۰ سال	۲	۱۳
	۱۰-۱۵ سال	۳	۲۰
	۱۵-۲۰ سال	۷	۴۷
	۲۰-۲۵ سال	۱	۷
	۲۵-۳۰ سال	۲	۱۳

۲.۴. شناسایی ابعاد و مؤلفه‌ها به استفاده از رویکرد دلفی فازی:

به منظور شناسایی ابعاد و مؤلفه‌ها گام‌های زیر را داریم

گام اول- تبدیل عبارات کیفی هر یک از گزینه‌ها به مقادیر فازی :

برای دریافت نظرات پاسخ‌دهندگان از مقیاس و طیف لیکرت استفاده شد. اما کاربرد مقیاس‌های ترتیبی برای تفسیر متغیرهای زبانی توسط عده‌ای از پژوهشگران مورد انتقاد واقع شده است. عمده‌ترین توجیه پژوهشگران برای این مدعا این است که متغیرهای زبانی که در مقیاس‌های رتبه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرند توسط پاسخ‌دهندگان به شیوه یکسانی تعبیر و تفسیر نمی‌شوند. به عبارت دیگر، نمی‌توان فرض کرد پاسخ‌دهندگان، فاصله میان هر دو جفت در یک طیف رتبه‌ای را یکسان در نظر می‌گیرند. یک راه حل موثر جهت رفع این مشکل، استفاده از متغیرهای زبانی و سپس بهره‌گیری از منطق فازی جهت تبدیل این متغیرها به اعداد فازی هست. از آنجا که طیف پاسخ هر پرسش مقیاس پنج‌تایی لیکرت بود، برای گزینه‌های: گزینه‌های خیلی زیاد، زیاد، متوسط، کم، خیلی کم، تابع عضویت

مثلی در محدوده صفر تا یک تعریف شد. از این رو هر پاسخ دریافت شده‌ای، به مقدار برای بررسی دارد. یعنی، کمترین مقدار n_1 ، مقدار متوسط و یا منطقی‌ترین مقدار n_2 و بیش‌ترین مقدار n_3 می‌باشد (Sangbor et al., 2019).

گام دوم- فرآیند غیر فازی کردن مقادیر :

فرآیند غیرفازی کردن به منظور استفاده از نتایج به دست آمده در فرآیند رتبه‌بندی هر مؤلفه برای تعیین سطح اهمیت آن می‌باشد. این فرآیند رتبه‌بندی برای تعیین بودن یا نبودن مؤلفه‌های مورد بررسی (ابعاد و مؤلفه‌های محیطی)، بکار می‌رود. به همین منظور لازم است اعداد فازی به اعداد قطعی تبدیل شوند. در پژوهش حاضر از فرمول زیر، اعداد و مقادیر فازی به اعداد قطعی تبدیل شدند.

$$A_{max} = \frac{1}{3} \times (m_1 + m_2 + m_3)$$

لازم به ذکر که متغیرهای کلامی و اعداد فازی معادل این متغیرهای کلامی به تفکیک در جدول شماره (۴) ارائه شده است.

جدول ۴: متغیرهای کلامی و اعداد فازی معادل (Faghihi et al. 2019)

میانگین عدد فازی	اعداد فازی متناظر			نمره لیکرت	متغیر کلامی
	n_1	n_2	n_3		
۰/۰۸	۰/۰	۰/۰	۰/۲۵	۱	خیلی
۰/۲۵	۰/۰	۰/۲۵	۰/۵	۲	کم
۰/۵	۰/۲۵	۰/۵	۰/۷۵	۳	متوسط
۰/۷۵	۰/۵	۰/۷۵	۱	۴	زیاد
۰/۹۲	۰/۷۵	۱	۱	۵	خیلی زیاد

گام سوم- تعیین قابلیت پذیرش مؤلفه‌های تحقیق:

برای تعیین قابلیت پذیرش ابعاد و مؤلفه‌ها و ترتیب آن‌ها، سه پیش‌نیاز مطرح‌شده در تکنیک دلفی فازی مورد استفاده قرار گرفت. در پیش‌نیاز نخست، که تعیین مقدار آستانه‌ای ابعاد و مؤلفه‌ها بود. مقدار آستانه‌ای (d) برای هر کدام از مؤلفه‌ها با محاسبه اختلاف بین متوسط عدد فازی هر مؤلفه و عدد فازی پاسخگو از طریق یک فرمول به دست می‌آید. مقدار آستانه برای پذیرش مؤلفه‌ها این بود که مقدار (d) کوچک‌تر یا مساوی ۰/۲ باشد. این مقدار به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$d(m, n) = \sqrt{\frac{1}{3} \left[(m_1 + n_1)^2 + (m_2 + n_2)^2 + (m_3 + n_3)^2 \right]}$$

هنگامی که مقدار فوق به دست آید، مقدار آستانه‌ای هر بعد با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد.

مجموع متوسط مقدار آستانه (d) هر اقدام

کل پاسخگویان \times کل مؤلفه های بعد

بر پایه این مقدار، قابلیت پذیرش بعد تعیین می‌گردد، به گونه‌ای که اگر مقدار آستانه‌ای کمتر یا مساوی $0/2$ بود، پذیرفته می‌شود.

در ادامه و در پیش‌نیاز دوم، به بررسی توافق متخصصین بر آیت‌های ارزیابی شده پرداخته شد. میزان توافق متخصصین (خبرگان)، از نسبت (d) کوچک‌تر یا مساوی $0/2$ به کل تعداد متخصصین به دست می‌آید که مقادیر این نسبت می‌بایست بزرگ‌تر یا مساوی $0/75$ می‌بودند. پس از انجام محاسبات و بررسی نتایج، مؤلفه‌ها با توافق کمتر از جریان ارزیابی حذف شدند.

در پیش‌نیاز سوم، به دنبال تعیین رتبه هر آیت‌م هستیم. رتبه یک مؤلفه در بعد مشابه بعد از فرآیند غیرفازی‌سازی مشخص شد. در این مرحله، مؤلفه‌هایی که توافق خبرگان بر آنها زیر 75% بود، نسبت به مؤلفه‌های دیگر در همان بعد در رتبه‌های پایین تری قرار گرفتند (Manakandan, et al., 2017)

با توجه به اینکه در تحقیق حاضر تعداد ۷ بعد و ۴۰ مؤلفه با استفاده از تکنیک دلفی فازی مورد بررسی قرار گرفتند. لازم به ذکر است به دلیل حجم زیاد محاسبات انجام‌شده در نرم‌افزار اکسل، محاسبات مربوط به ابعاد فرعی آورده نمی‌شود. نتایج بررسی تمامی ابعاد و مؤلفه‌های مورد مطالعه در تحقیق حاضر در قالب جدول شماره (۸) ارائه می‌شود.

جدول ۵: مقادیر اعتبار یابی ابعاد و مؤلفه‌های عوامل محیطی بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه

ابعاد	مؤلفه‌ها	امتیاز لیکرت	مقادیر فازی			رتبه	درصد توافق
			n ₁	n ₂	n ₃		
فرهنگی اجتماعی	گرایش عمومی نسبت به کارآفرینی	۴/۵	۰/۶	۰/۹۰	۱	۳	٪۹۴
	فرهنگ و نگاه و پذیرش موافق اطرافیان به کارآفرینی	۴/۷	۰/۷۰	۰/۹۰	۱	۱	٪۹۶
	اعتماد به توان تولید داخلی	۴/۶	۰/۶۶	۰/۹۰	۱	۲	٪۹۵
	میزان الگوپذیری و استفاده از تجارب کارآفرینان موفق	۴/۴	۰/۶	۰/۹	۱	۴	٪۱۰۰
	خط مشی رسانه ملی	۴/۱	۰/۵	۰/۸	۰/۹	۶	٪۹۵
	ارتباط و تعامل ساختاری با نهادها و اشخاص حقیقی و حقوقی غیردولتی	۴/۳	۰/۶۰	۰/۸	۰/۹۵	۵	٪۹۲
اقتصادی	توجیه اقتصادی و سوددهی پروژه‌های کارآفرینی	۴/۳	۰/۶۰	۰/۸۰	۱	۳	٪۹۴
	حجم نسبتاً کم سرمایه‌گذاری و سهولت در جذب منابع پروژه‌های کارآفرینی	۴/۵	۰/۶۰	۰/۹۰	۱	۲	٪۹۶
	وضعیت ثبات اقتصادی کشور (ثبات و استواری قیمت انرژی و...)	۴/۶	۰/۷۰	۰/۹۰	۱	۱	٪۱۰۰
	وجود مشوق‌ها و معافیت‌های مالیاتی برای کارآفرینی	۳/۹	۰/۵	۰/۷	۰/۹	۵	٪۸۱
	ارائه مشوق‌های دولتی برای معافیت‌های بیمه کارآفرینان	۴	۰/۶۰	۰/۸۰	۰/۹۰	۴	٪۹۶
	سیاسی	اطلاع از قوانین و مقررات حمایت از فعالیت‌های کارآفرینانه	۴/۶	۰/۶۵	۰/۹۰	۰/۹۸۳	۴
عدم تفسیرهای شخصی از قوانین و مقررات وضع شده (ضمانت اجرای قوانین)		۴/۱	۰/۵۰	۰/۸۰	۰/۹۰	۶	٪۹۳
تأثیرات سیاست‌های بانک مرکزی		۴/۲	۰/۶۰	۰/۹۰	۱	۵	٪۹۵

ادامه جدول (۵)								
٪۹۳	۳	۰/۸۶	۰/۰۶	۰/۷	۰/۹	۱	۴/۷	اصلاح قوانین و مقررات دست و پاگیر در زمینه اخذ تسهیلات بانکی
٪۱۰۰	۱	۰/۸۸	۰/۰۶۴	۰/۷۰	۰/۹۵	۱	۴/۸	پایبندی دولت‌ها به تعهدات خود
٪۱۰۰	۲	۰/۸۷	۰/۰۸	۰/۷۰	۰/۹۰	۱	۴/۷	تأثیر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی بر کارآفرینی
٪۹۶	۷	۰/۷۲	۰/۱۳	۰/۵	۰/۸	۰/۹	۴	رفع تحریم‌های بین‌المللی در خرید و فروش تجهیزات مورد نیاز صنعت به ایران
ساختمان								
٪۱۰۰	۱	۰/۸۷	۰/۰۷	۰/۷۰	۰/۹۰	۱	۴/۷	تولیت مشخص مدیریت کارآفرینی .
٪۹۵	۲	۰/۸۵	۰/۱۱	۰/۶	۰/۹	۱	۴/۶	منطقه‌ای عمل کردن (عدم تمرکز سیاست‌گذاری)
٪۹۶	۳	۰/۸۱	۰/۰۷	۰/۶۴	۰/۸۰	۱	۴/۵	وجود مرکز پژوهش و مطالعات کارآفرینی
٪۹۵	۴	۰/۸۰	۰/۰۸	۰/۶۰	۰/۸	۱	۴/۴	آشنایی کامل با مسائل مربوط به راه‌اندازی یک کسب‌وکار جدید موثر هست.
٪۹۳	۶	۰/۷۰	۰/۰۷	۰/۵	۰/۸	۰/۹	۴	بازنگری ساختار و واگذاری خدمات متصدی‌گری به بخش خصوصی
ساختمان								
٪۹۴	۵	۰/۷۷	۰/۰۹	۰/۶۰	۰/۸۰	۰/۹۰	۴/۲	کاهش تمرکز و رسمیت در سازمان‌دهی موثر هست.
فرآیند								
٪۹۶	۱	۰/۸۷	۰/۰۶۳	۰/۷۰	۰/۹۰	۱	۴/۸	برنامه‌های اجرایی کارآفرینی مبتنی بر اسناد بالا دستی و اهداف کارآفرینی
٪۹۷	۲	۰/۸۶	۰/۰۶۷	۰/۷۰	۰/۹۰	۱	۴/۶	رصد اثربخشی برنامه‌ها و بازخور (اصلاح اهداف و برنامه‌ها)

ادامه جدول (۵)								
۴/۶	۱	۰/۹	۰/۶۶	۰/۸۵	۰/۸۵	۳	۰/۹۶	مدل برنامه‌ریزی
۴/۵	۱	۰/۹۰	۰/۶۰	۰/۰۷	۰/۸۳	۴	۰/۹۵	وجود طرح آمایش سرزمینی
۴/۴	۱	۰/۹۰	۰/۶۰	۰/۰۸	۰/۸۲	۵	۰/۹۵	برگزاری سمینارهای آموزشی-مهارتی با حضور کارآفرینان
۴/۲	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۰۹	۰/۷۷	۶	۰/۹۲	مشاوره و خدمات حمایتی برای پروژه‌های کارآفرینان موثر می‌باشد.
۴/۲	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۱۰۸	۰/۷۶	۷	۰/۹۶	استفاده از رسانه‌ها و نشریات ترویجی
۴/۶	۰/۹۸	۰/۹۰	۰/۶۵	۰/۱۰۹	۰/۸۴	۳	۰/۹۳	حمایت مالی به موقع در پرداخت‌ها موثر می‌باشد.
۴/۸	۱	۰/۹۵	۰/۷۰	۰/۰۶۴	۰/۸۸	۱	۰/۱۰۰	تسهیلات حمایتی برای کارآفرینی
۴/۷	۱	۰/۹۰	۰/۷۰	۰/۰۷	۰/۸۷	۲	۰/۱۰۰	دسترسی به منابع مختلف مالی موثر می‌باشد.
۴	۰/۹۵	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۰۸	۰/۷۸	۴	۰/۹۴	حمایت از نوآوران در ارائه طرح‌های نوین کارآفرینانه
۴/۷	۱	۰/۹۰	۰/۷۰	۰/۰۶	۰/۸۶	۱	۰/۱۰۰	وضعیت امکانات زیربنایی نظیر زیرساخت‌های IT موثر می‌باشد.
۴/۴	۱	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۰۷	۰/۸۰	۲	۰/۱۰۰	وجود مرکز داده و تحلیل اطلاعات کارآفرینی موثر می‌باشد.
۴/۳	۱	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۰۸	۰/۷۹	۳	۰/۹۵	وجود پرتال و اطلاع‌رسانی و تبلیغات مناسب
۴/۲	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۶۰	۰/۱۱۲	۰/۷۷	۴	۰/۹۶	وجود رسانه‌های فضای مجازی و شبکه اجتماعی در حوزه کارآفرینی
۴/۱	۰/۹۰	۰/۸۰	۰/۵۰	۰/۰۶	۰/۷۵	۵	۰/۹۵	استفاده از ابزارهای همچون اپلیکیشن‌ها

با بررسی نتایج جدول ۶، می‌توان نتیجه گرفت با توجه به مقادیر، میانگین امتیاز لیکرت، اعداد فازی، میانگین آستانه پذیرش، رتبه مؤلفه‌ها و درصد توافق، اعضای جامعه خبرگی ۴۰ مؤلفه و ۷ بعد را به ابعاد محیطی موثر بر تدوین خط‌مشی‌های کارآفرینانه تشخیص دادند.

۵. بحث و نتیجه‌گیری

در این مقاله به شناسایی عوامل محیطی موثر بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه پرداختیم. به این صورت که ابتدا با مطالعات قبلی و مصاحبه با خبرگان حوزه کارآفرینی یک چارچوب مفهومی برای عوامل محیطی تأثیرگذار پژوهش آماده شد. در ادامه به منظور شناسایی و رسیدن به توافقی برای شناسایی عوامل محیطی نهایی از تکنیک علمی یعنی روش دلفی فازی استفاده نمودیم. به این صورت که یک پرسشنامه طراحی شد و در بین جامعه خبرگان که شامل ۱۵ نفر از اساتید دانشگاهی و مدیران ارشد بانک سپه بودند توزیع گردید. بعد از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و گردآوری اطلاعات تکنیک دلفی فازی در طی دو دور انجام پذیرفت. در نهایت اعضای پنل دلفی که شامل ۱۵ خبره در حوزه کارآفرینی بانکی بودند در مجموع ۷ بعد اصلی و ۴۰ مؤلفه را به عنوان ابعاد و مؤلفه‌های موثر بر تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه در بانک سپه شناسایی نمودند.

بعد فرهنگی اجتماعی با ۶ مؤلفه یکی از عوامل محیطی خط مشی کارآفرینانه بانک سپه در این تحقیق شناسایی شد. نوربخش و زارع هرفته (۲۰۱۰) نشان دادند که عوامل فرهنگی اجتماعی بر فرهنگ کارآفرینی تأثیر زیادی دارند. شفیع‌زاده و همکاران (۲۰۱۱) در تحقیقی نشان دادند که بعد فرهنگی یکی از عوامل کارآفرینی در دانشگاه‌ها است. پس نتایج به دست آمده در این تحقیق با نتایج دو تحقیق همسو می‌باشد. پیشنهاد می‌شود که در تدوین خط مشی‌های کارآفرینانه از تجارب کارآفرینان موفق استفاده و از ایده‌های نو استقبال شود. فرهنگ جامعه را از طریق رسانه ملی به سمت کارآفرینی سوق داد.

بعد دیگر تأثیرگذار بر خط مشی کارآفرینانه در بانک سپه، بعد اقتصادی بود. شریف‌زاده و همکاران (۲۰۱۶) در تحقیقی به ارزیابی مؤلفه‌های موثر بر خط مشی گذاری در صنعت نفت و گاز از منظر کارآفرینی پرداختند و نشان دادند یکی از مؤلفه‌ها موثر مربوط به خط مشی گذاری کارآفرینی، اقتصاد می‌باشد. پیشنهاد می‌شود که مدیران بانک سپه برای فعالیت در حوزه کارآفرینی به توجیحات اقتصادی پروژه‌های کارآفرینی از نظر بازدهی، دوره بازگشت سرمایه، مباحث مالیاتی، شرایط اقتصادی کشور و مشوق‌های دولتی توجه نمایند.

بعد سیاسی یک بعد دیگر تأثیرگذار بر خط مشی کارآفرینی بانک سپه در این تحقیق بود، که این بعد شامل ۷ مؤلفه است. حسینی و همکاران (۲۰۱۸) در تحقیقی یک مدل خط

مشى گذارى در توسعه كسب و كارهاى كوچك و متوسط (SMEs) با تاكيد بر نوآورى در وزارت تعاون، كار و رفاه اجتماعى ارائه دادند و نشان دادند كه سياست‌هاى دولت نقش مهمى در توسعه كسب و كارهاى كوچك و متوسط دارد و نتايج تحقيق آن‌ها با اين مقاله همسو است. با توجه به نتايج به دست آمده براى اين بعد پيشنهاد مى‌شود براى خط مشى گذارى كارآفرينانه در بانك سپه به سياست‌هاى بانك مركزى توجه شود و اينكه با توجه به تحريم بودن بانك سپه، در خط مشى گزارى كارآفرينى از توان حداكثرى داخل كشور استفاده شود.

يكى ديگر از ابعاد تأثيرگذار محيطى خط مشى كارآفرينانه در بانك سپه بعد ساختار با ۶ مؤلفه بود. ايمانى و همكاران (۲۰۱۷) نشان دادند كه يكى از عوامل خط مشى كارآفرينى در بخش تعاون مربوط به ساختار است. علاوه بر اين صفرى دشتكى و همكاران (۲۰۱۸) در تحقيقى با عنوان تعيين عوامل ساختارى موثر بر شكل‌گيرى شبكه‌هاى خط مشى به نتيجه يكسانى با كار ايمانى و همكاران (۲۰۱۷) و مقاله حاضر رسيدند. از پيشنهادهائى كه مى‌توان با توجه به اين نتيجه داشت اين است كه در كارآفرينى از تمرکزگرایی و توجه به پايخت خوددارى كرد و به توانايى كارآفرينى همه مناطق ايران توجه نمود. و در راه‌اندازى كسب و كارها به تمام مسائل و ساختار سازمانى را مدنظر قرارداد.

بعد ديگرى كه در اين تحقيق به عنوان عامل محيطى تأثيرگذار بر خط مشى كارآفرينانه در نظر گرفته شد، بعد فرآيند با ۷ مؤلفه بود. شريف زاده و همكاران (۲۰۱۷) براى خط مشى گذارى در صنعت نفت و گاز بيان نمودند كه اين عامل بر خط مشى گذارى تأثيرگذار است. با توجه به نتيجه به دست آمده پيشنهاد مى‌شود كه در خط مشى‌هاى كارآفرينى به اسناد بالادستى توجه ويژه شود و مديران و تصميم‌گيرندگان بانك سپه از تجربيات كارآفرينان استفاده نمايند.

حمایت مالی نیز یک بعد دیگر تأثیرگذار بر خط مشى كارآفرينى بانك سپه با ۴ مؤلفه بود. داورى (۲۰۱۲) در تحقيقى با عنوان ارائه مدل نظام خط مشى گذارى توسعه كارآفرينى بيان نمود كه حمايت مالی مؤلفه موثر خط مشى گذارى كارآفرينى در چندين وزارت خانه ايران است. با توجه به نتيجه به دست آمده پيشنهاد مى‌شود كه از طرح‌هاى نو و كارآفرين حمايت مالی به موقع انجام شود.

در نهایت بعد تکنولوژیک به عنوان آخرین بعد تأثیرگذار محیطی بر خط مشی کارآفرینانه در بانک سپه با ۴ مؤلفه شناسایی شد. الوانی و همکاران (۲۰۱۱) بیان کردند که مؤلفه تکنولوژی نقش مهمی در زیرساخت‌های کارآفرینی دارند که نتایج تحقیق حاضر با آن همسو می‌باشد. با توجه به این مورد پیشنهاد می‌شود که بانک سپه به منظور پیشرفت در مباحث کارآفرینی باید زیرساخت‌های IT خود را قوی نموده و علاوه بر این می‌تواند از اپلیکیشن‌های مخصوصی برای بحث کارآفرینی کمک بگیرد.

در آخر پیشنهاد می‌شود متولیان تدوین خط مشی گزاری کارآفرینی در بانک سپه با توجه به اولویت‌بندی و میزان تأثیر این عوامل بر بانک و قدرت تغییر بانک بر این عوامل از طریق تکنیک‌های مقتضی استراتژی‌های کنترلی و یا تغییرات لازم در ساختارها و روش‌های بانک در جهت میل به اهداف استراتژیک بانک را تدوین، پایش و به طور منظم به‌روز آوری نمایند. همچنین الگو ارائه‌شده در این پژوهش می‌تواند در بانک‌های دیگر پیاده‌سازی شود و نتایج آن با نتایج به دست آمده در این تحقیق مقایسه گردد.

References

- 1-Alvani, S. M., Moghimi, S. M., Adel, A., Rahmati, M. H. (2011). Policy-making in the entrepreneurship education system in Iran. *Work and Society*, 140. (In Persian).
- 2-Anderson, A.R., Starnawska, M., (2008), "Research practices in entrepreneurship; problems of definition, description and meaning", *International Journal of Entrepreneurship and Innovation*, 9(4), 221-230.
- 3- Covin, J.G. and Slevin, D.P. (1991). A conceptual model of entrepreneurship as firm behavior. *Entrepreneurship: Theory & Practice*, 16(1), 7-25.
- 4- Dare, C. (2006). The UK tour-operating industry: A competitive analysis. *Journal of Vacation Marketing*, 6(4), 357-367.
- 5-Davari, A. (2012) Presenting the Model of Entrepreneurship Development Policy-Making System, *Public Management Perspective*, Vol. 16, (In Persian).
- 6-Eneanya, A.N. (2010). *Policy Research, Analysis and Effective Policy-Making in Nigeria*. Lagos: Concept Publications Ltd.
- 7-Faghihi, A., Gholipour, A., Abooyee Ardakan, M., Ghalibaf Asl, H., Asadi, A. (2019). Validation of Dimensions and Component of Risk Culture: Using Fuzzy Delphi Method. *Management Researches*, 11(42), 5-31. doi: 10.22111/jmr.2019.4514. (In Persian).
- 8-Hill, T.L., Kothari, T. H., Shea, M. (2010). Patterns of Meaning in the Social Entrepreneurship Literature: A Research Platform. *Journal of Social Entrepreneurship*, 1(1), 5-31
- 9-Hosseini, S. A., Mojibi; T., Mehdizadeh Ashrafi, A., Vazifehdoost, H. (2018). Designing a Policy Model in Small and Medium Business Development (SMEs) with Emphasis on Innovation (Case Study: Ministry of Cooperatives, Labor and Social Welfare), *Quarterly Journal of Economics and Urban Management* 7 (25), (In Persian).
- 10-Imani, A.M., Yaghoubi, N.M., mobaraki, M. (2017). Identification and Prioritization of the Cooperative Sector's Policies of Entrepreneurship Development. *Journal of Entrepreneurship Development*, 10(1), 21-39. doi: 10.22059/jed.2017.62289, (In Persian).
- 11-Langer, J., Feeney, M.K., Lee, S. E. (2017), *Employee Fit and Job Satisfaction in Bureaucratic and Entrepreneurial Work Environments*. Segepub, 12(1), 1-21.
- 11-Lundström, A. and Stevenson, L. (2005) *Entrepreneurship Policy: Theory and Practice*, Springer, New York
- 12-Manakandan, S. K., Rosnah I., Mohd Ridhuan J., & Priya R. (2017). Pesticide applicators questionnaire content validation: A fuzzy delphi method. *Med J Malaysia*, 72(4), 228-235.

- 13-Monavarian, A., Ayubi Ardakan, M., Irvani, M. j., Zandi Manesh, M. R. (2013). Designing a Policy Model for Improving the Business Environment of the Islamic Republic of Iran Using Data Theory Foundation of Public Management. *Journal of Public Administration*, Volume 5, Issue 2, 142-125, (In Persian).
- 14-Monavvarian, M., Moghimi, M., Movahedi, M., Hoseinzadeh, H. (2012). Explanation of Policy-making for SMEs Export Promotion with Using Grounded Theory Strategy. *Journal of Public Administration*, 4(11), 123-144. doi: 10.22059/jipa.2012.35536. (In Persian).
- 15-Norback, Pehr-Johan, Lars Persson, and Robin Douhan. (2014). Entrepreneurship policy and glabalization. *Journal of Development Economics* 110:22–38.
- 16-Kuratko. D. F., Ireland, R. D., Covin, J. G., Hornsby, J. S. (2009). Conceptualizing corporate entrepreneurship strategy. *Academy of Management Executive*, 16(4), 5–20.
- 17-Rahman Seresht, H., Habibi Badrabadi, M., Ghodrati, S. A. (2013) Systematic Model of Strategic Management of National Identity. *Public Management Research*, Vol. 21, 23-5 (In Persian).
- 18-Rahmati, Mohammad H., Moghimi, S. M., Alvani, S. M. (2010). Policy Analysis for Informal Entrepreneurship Education in Iran. *Journal of Entrepreneurship Development*, 3(3), 7-35 (In Persian).
- 19-Richardson, J. J. V. (2006). The library and information economy in Turkmenistan. *IFLA Journal*, 32(2), 131-139. <http://dx.doi.org/10.1177/0340035206066410>
- 20-Safari Dashtaki, M., Zare, R., Nikbakhsh, M. A. (2018). Explaining the Structural Factors Influencing the Formation of Policy Networks; (A Survey on Iranian Entrepreneurship System). *Journal of Public Administration*, 10(1), 109 – 136, (In Persian).
- 21-Sangbor, M., Safi, M., Azar, A. (2019). Application of Fuzzy Cognitive Maps (FCM's) to Analysis and Design the Causal Structure of Sustainable Supply Chain Management Enabler's in the Petrochemical Industry. *Management Researches*, 12(43), 5-29. doi: 10.22111/jmr.2019.4741
- 22-Shafizadeh, H., Mohseni, H. S., Jamshidi, L. (2011). Cultural bedrock for entrepreneurship development in universities and higher education institutions. *Cultural Engineering Quarterly*, 6(57), (In Persian).
- 23-Shamsi Goushki, M., Ziaiee, M., Rezghi shirsavar, H., Mosleh, M. (2019). Rating the Entrepreneurial Components of Resilient Economy by AHP: Designing Appropriate Entrepreneurial Model for Resistive Economy. *Management Researches*, 12(45), 237-260. doi: 10.22111/jmr.2019.25402.4013. (In Persian).

- 24 -Sharifzadeh, F., Ghorbani Zadeh, V., Seyyed Naghavi, M., Hosseinpouri, M. (2016). Evaluating the Components Affecting Policy Making in the Oil and Gas Industry from the Perspective of Entrepreneurship. *Quarterly Journal of Public Organizations Management*, 4(3), 133-145, (In Persian).
- 25-Sidi, H., Taghikhani, A. (2011). Barriers to Entrepreneurship Development and the Role of Government in Facilitating Entrepreneurship Development. *Work and society journal*. (In Persian).
- 26-Stewart. J, Ayres. R (2001), Systems theory and policy practice: An exploration. *Springer*, 34(1), 79-94.
- 27-Tsai, W. and Kuo, H. (2011), “Entrepreneurship policy evaluation and decision analysis for SMEs”, *Expert Systems with Applications*, 38(7), 8343-8351.
- 28-Yadollahi Farsi, J., Aghajani, A. A., Mohammadi, M. (2007). Presenting a System Model of the Effective Role of Entrepreneurship Centers in the Entrepreneurship Life Cycle among University Students. *The First National Conference on Entrepreneurship, Creativity and Future Organizations* (In Persian).
- 29-Yüksel, I. (2012). Developing a Multi-Criteria Decision Making Model for PESTEL Analysis. *International Journal of Business and Management* 7(24). DOI: 10.5539/ijbm.v7n24p52.